

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

RONSE FIERTEL (SG_R3_BOS_07)

RONSE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Ronse Fiertel” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Ronse

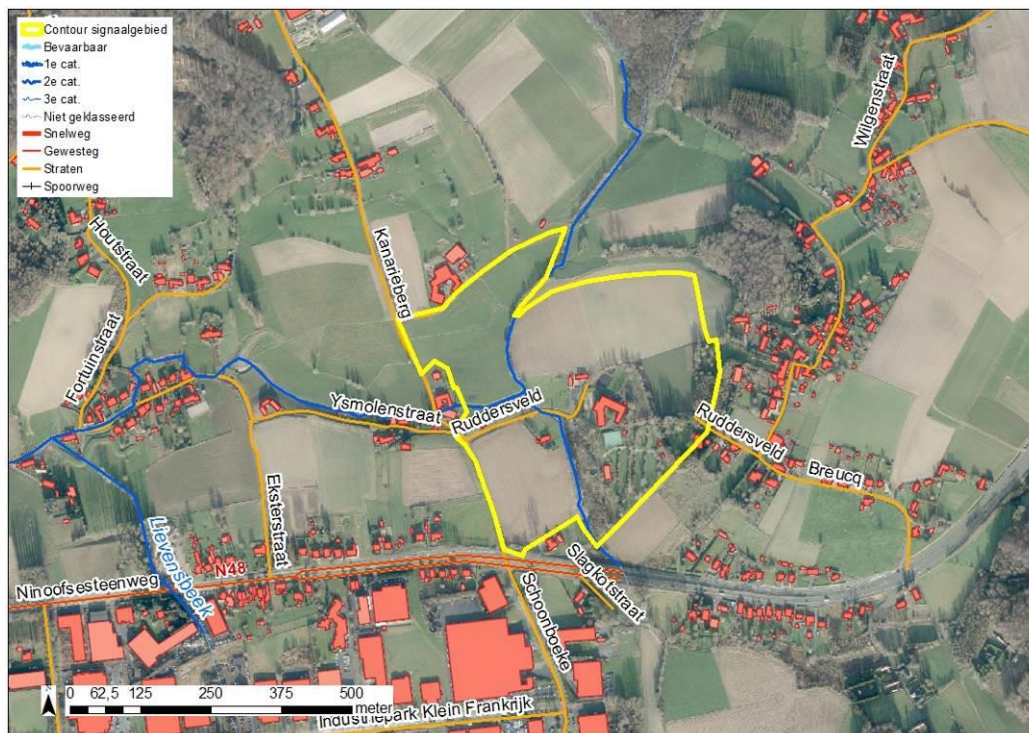
Provincie(s): Oost-Vlaanderen

Ligging: Het gebied is gelegen op de NO-rand van het centrum van Ronse net ten noorden van het industriegebied "Klein Frankrijk". Het gebied is gelegen binnen de perimeter die de straten Ninoofsesteenweg, Fiertelpad en Breucq vormen.

Bekken: Bovenscheldebekken

Betrokken waterlopen: Molenbeek Ronse (VHAGcode: 5188/OS 385) en Trosbeek (VHAGcode: 5200/OS 394): beheerder is provincie Oost-Vlaanderen.

Oppervlakte: 21 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Recreatiegebied (verblijfsrecreatie - Ijssmolen). Gelegen binnen de grenzen van het PRUP voor de afbakening van het kleinstedelijk gebied Ronse..

Globale beschrijving:

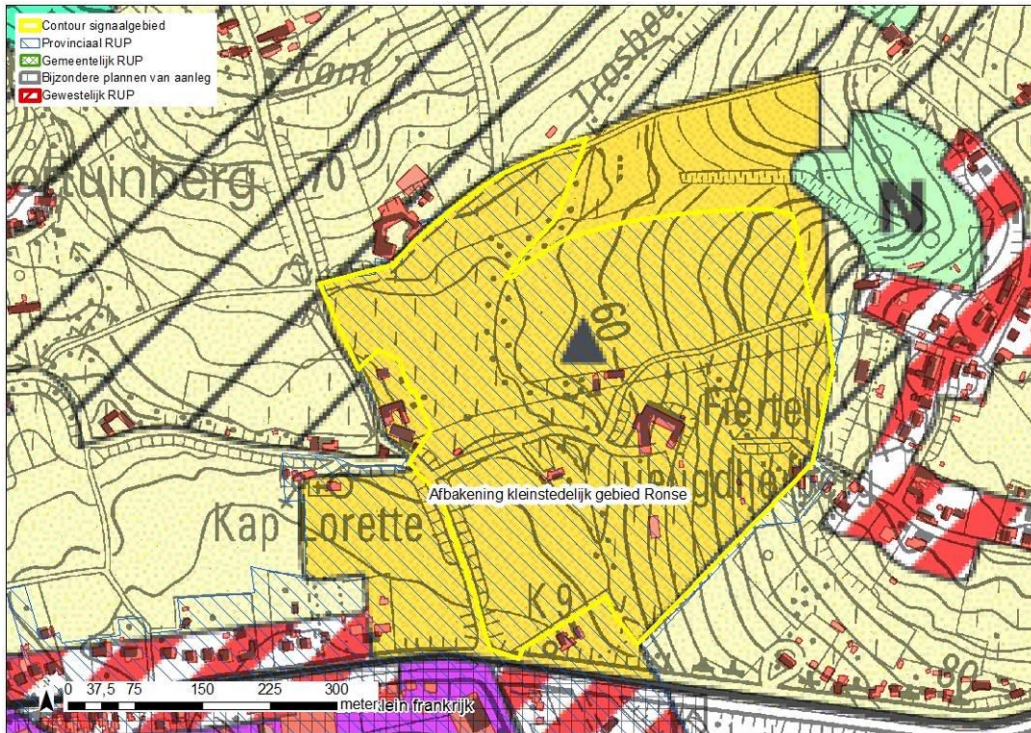
Het gebied is momenteel gelegen binnen gras en akkerland en in het centrum en ZO is het domein van de jeugherberg De Fiertel gelegen (recreatiegebied dus maar deels ingevuld). In mogelijk en effectief overstromingsgevoelig gebied staat momenteel een taverne en een jeugdverblijf (Hoeve Lorette). Jeugherberg "De Fiertel" staat iets hoger. Qua harde infrastructuur in deze gebieden kunnen verder enkele straten worden beschouwd:

- Trogstraat (mogelijk overstromingsgevoelig gebied)

- Kanarieberg (mogelijk overstromingsgevoelig gebied)
- Ruddersveld (effectief overstromingsgevoelig gebied)

Het signaalgebied is gelegen binnen de afbakening kleinstedelijk gebied Ronse.

Binnen het signaalgebied zijn recent verschillende werken vergund en uitgevoerd ten behoeve van de recreatieve invulling van het terrein.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Bovenscheldebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het signaalgebied is gedeeltelijk gelegen in ROG en effectief overstromingsgevoelig gebied, en is tevens overstroomd in november 2010 thv de samenvloeiing van de Trosbeek en de Molenbeek Ronse.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Talrijke maatregelen (aanleg GOG's, langsdijk) hebben tot doel om het risico op overstromingen in de kern van Ronse te doen afnemen. Gelet op de zeer watergevoelige ligging van Ronse, zal dit risico echter altijd bestaan – zeker binnen dit signaalgebied aangezien de gerealiseerde maatregelen afwaarts liggen). Een bijkomende afname van de nog beperkt aanwezige natuurlijke bergingscapaciteit dient ten allen tijde vermeden te worden en ook de potentie om water te conserveren moet optimaal aangewend worden.

Het signaalgebied is gelegen in Recreatiegebied (verblijfsrecreatie). Invulling van dit signaalgebied wordt geacht overeen te stemmen met de noden van het watersysteem (waterberging, en waterconservering). Bebouwen in functie van verblijfsrecreatie wordt in de centrale zone (ROG) ten stelligste afgeraden gezien de wateroverlastproblematiek. Mochten in het kader van verblijfsrecreatie

bepaalde werken uitgevoerd worden dienen deze dus te gebeuren zonder verlies van bestaande bergingscapaciteit en zonder ruimte af te nemen van het bestaande waterconserveringscapaciteit, noch infiltratie van het hemelwater te verhinderen

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

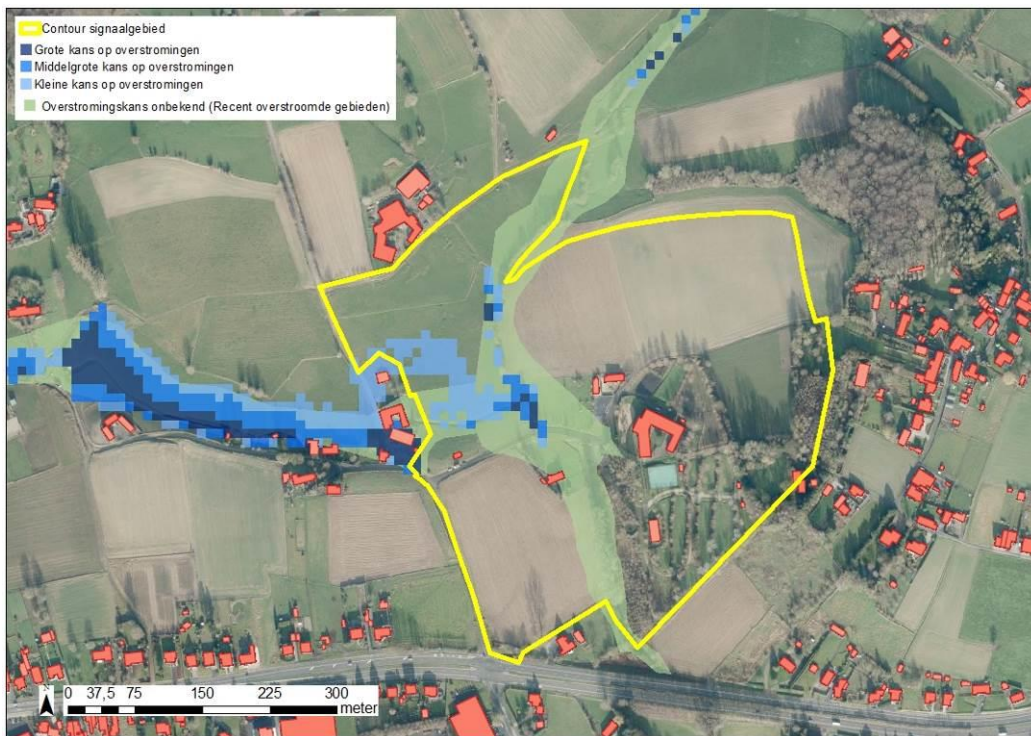
Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Het signaalgebied is in beperkte mate gelegen binnen T10 en T100-gebied.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

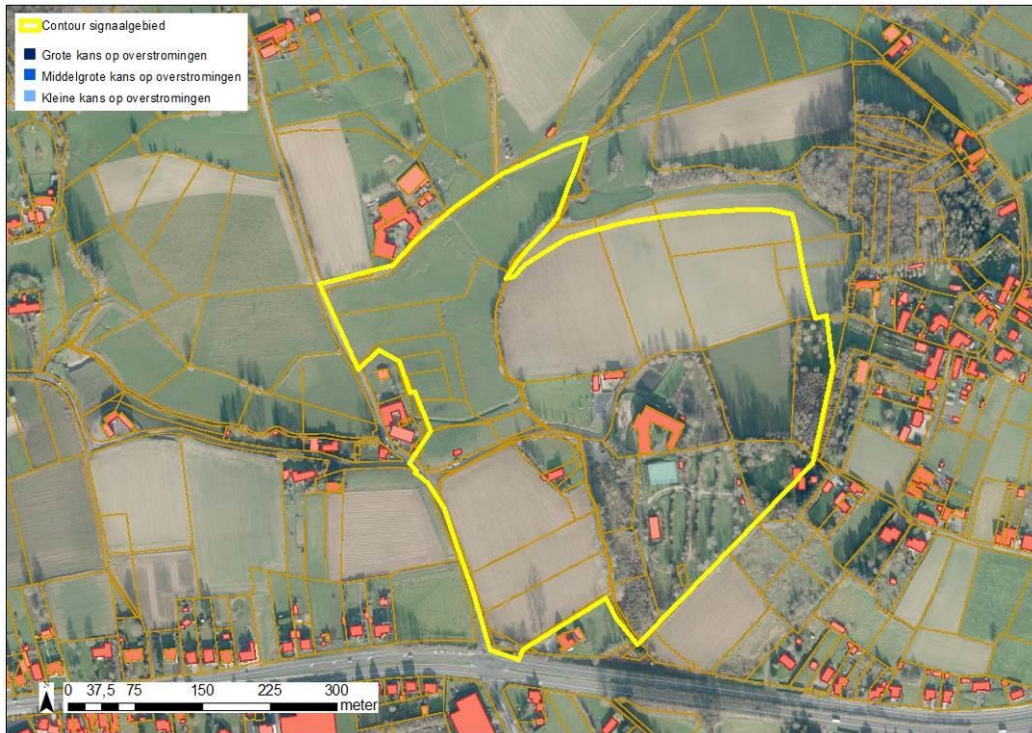
Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

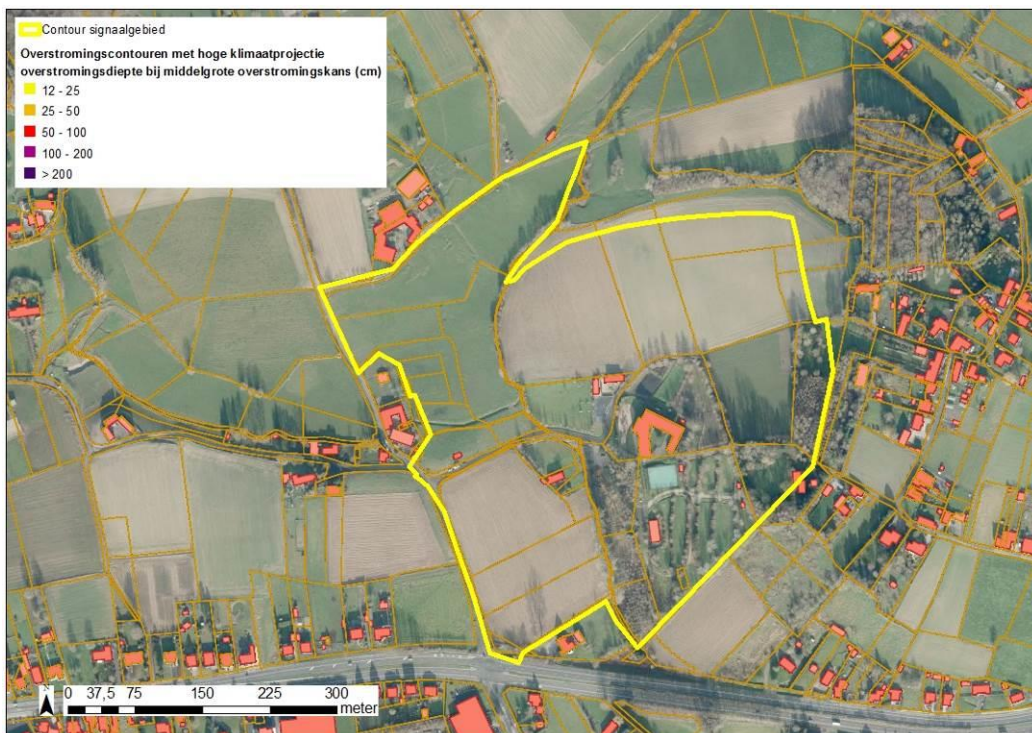
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor het signaalgebied is geen klimaattoets beschikbaar.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

3.2 Bespreking watersysteem

Hydrografische beschrijving:

Dwars door het gebied stroomt de bovenloop van de Molenbeek Ronse (traject Vlaanderen), en de waterloop OS394. Deze beken komen in het signaalgebied samen in de Molenbeek Ronse om vervolgens verder naar het centrum van Ronse te stromen.

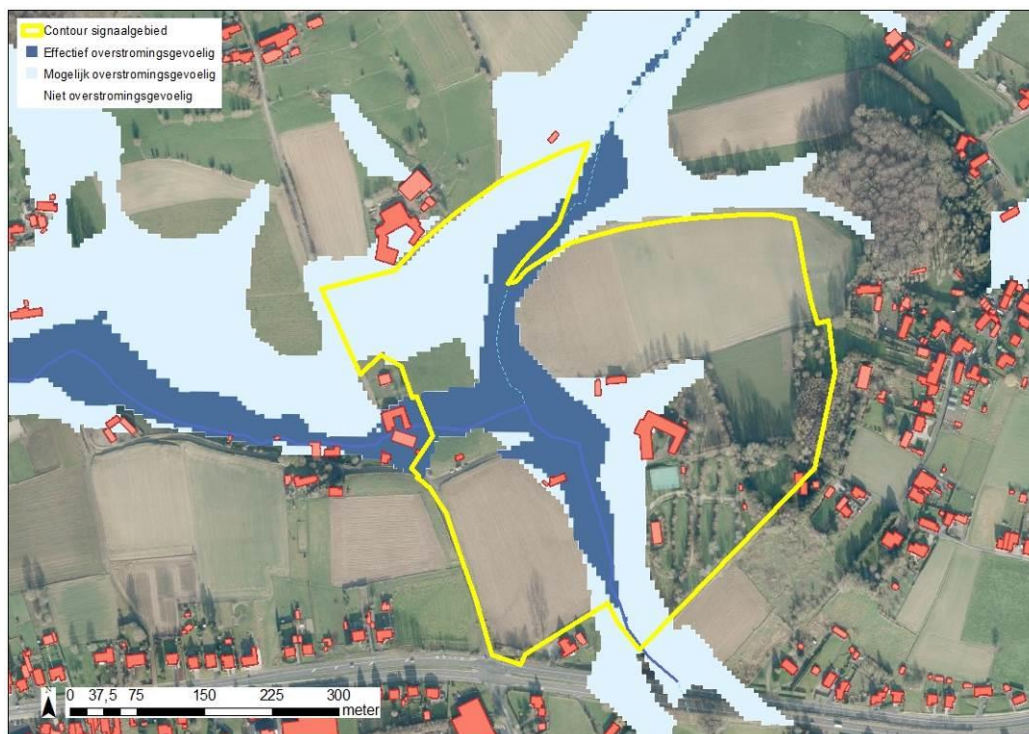
De reliëfhoogte in het signaalgebied varieert van 55m tot 85m TAW (120m in brongebied Trosbeek), er wordt dus heel wat hemelwater versneld afgevoerd naar afwaartse gebieden.

De Molenbeek Ronse is kwantitatief gezien sterk afhankelijk van de neerslag. Ze kent dus een zeer onregelmatig regime van debieten en peilen: tijdens droge periodes worden lage waterstanden opgemeten, tijdens regenperiodes veel hogere. De Molenbeek Ronse vormt een hydrografisch onderdeel van het grotere stroomgebied van de waterloop La Rhosnes die zich grotendeels op Waals grondgebied vindt. Verder stroomafwaarts mondt deze via de Ronebeek (300 m op Vlaams grondgebied) uit in de Schelde. De Trosbeek wordt voornamelijk gevoed door bronwater vanuit het Muziekbos (oostelijk deel).

Binnen het studiegebied bevinden zich verschillende kleinere en grotere overstromingsgebieden. Deze overstromingszones geven aanleiding tot wateroverlast wanneer het nabijgelegen landgebruik (bewoning, weginfrastructuur...) niet te verweven is met de waterbergingsfunctie.

Overstromingsgevoeligheid:

Langsheen de Molenbeek Ronse en zijloop (Trosbeek) is het gebied gelegen in effectief en mogelijk overstromingsgevoelig gebied (circa 50%). Grote delen van het waterconserveringsgebied liggen niet in overstromingsgevoelig gebied. De bestaande bebouwing in de Kanarieberg en Ruddersveld is in effectief overstromingsgevoelig gebied gelegen, de bebouwing in de Trogstraat en jeugdherberg 'De Fiertel' in mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Bekken- en deelbekkenbeheerplan

Generiek

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

Gebiedsspecifiek

Uitgevoerde of geplande acties:

(d)BBP:

A6a BBP en actie 62 dBBP Molenbeek Ronse: inrichting van 2 overstromingsgebieden op de Molenbeek Ronse en bouw van een langsdijk thv Hul. (provincie Oost-Vlaanderen - Uitgevoerd)

Actie 6b BBP en acties 59, 61, 77 uit het dBBP Molenbeek Ronse: inrichting van overstromingsgebieden op een aantal zijlopen van de Molenbeek Ronse: GOG Drieborrebeek, GOG Vloedbeek en GOG Lievensbeek (provincie Oost-Vlaanderen - uitgevoerd).

Actie 97 dBBP Molenbeek Ronse: GOG Broeckebeek – 1 of mogelijks 2 wachtbekkens (nog in te richten).

Actie 78 dBBP Molenbeek Ronse: verbetering samenvloeiing Bosbeek en Molenbeek Ronse, hermeanderen en herprofilieren van de Molenbeek-Ronse.

Andere relevante waterbeleids- en waterbeheerplannen

Studie voor het bestrijden van wateroverlast vanuit de Molenbeek Ronse en 3 zijbeken in opdracht van de Provincie Oost-Vlaanderen:

- Hydronautstudie van de riolering van Ronse voor de stroomgebieden van de Molenbeek en de St. Martensbeek
- Hydrologische en hydraulische modellering van de Molenbeek
- Aangeven van mogelijke maatregelen ter voorkoming van water- en erosie-overlast

Oplossingsscenario's

De meeste van de in het verleden voorgestelde maatregelen werden ondertussen gerealiseerd door de provincie Oost-Vlaanderen en stad Ronse. Enkel op de Broeckebeek zou op korte termijn nog een wachtbekken dienen aangelegd te worden.

In het kader van de project-MER "missing link N60" wordt ook aandacht besteed aan buffering van hemelwater, doch het werkgebied van dit project is afwaarts gelegen van het signaalgebied.

Bestaande wachtbekkens

- 2 GOG's op de Molenbeek (IJsmolenstraat en Braambos) en een langsdijk te Hul
- GOG Lievensbeek
- GOG Vloedbeek
- GOG Drieborrebeek
- GOG op Broeckebeek (studiefase)

OWKM Molenbeek Ronse:

De meeste overstromingen in de stad Ronse worden veroorzaakt door de knijpleidingen die zich in het stadscentrum bevinden en die het water ophouden. Er werd een modelleringsstudie opgemaakt die als resultaat heeft gehad dat een aantal GOG's werden voorgesteld en gerealiseerd.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Gelegen binnen de grenzen van het PRUP voor de afbakening van het kleinstedelijk gebied Ronse.

De provincie Oost-Vlaanderen is gestart met het RUP 'De Fiertel' ivf opdracht om zones voor verblijfsrecreatie binnen de provincie te regulariseren / herbestemmen.

Uittreksel uit het actieprogramma van het KSG Ronse: actie T2a => realisatie recreatiezone De Fiertel: vastleggen bestemming en inrichting via opmaken van een masterplan (trekker – Toerisme Oost-Vlaanderen).

In het Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt er gepleit om de verblijfsaccommodatie rond de jeugdherberg De Fiertel verder uit te bouwen.

“De intentie bestaat om een masterplan op te maken voor de Fiertel. Om grootschalige initiatieven mogelijk te maken, is de selectie van de recreatiezone rond De Fiertel binnen het stedelijk gebied nodig. Dit is inmiddels gebeurd. De ontwikkelingsperspectieven voor dit gebied dienen wel afgestemd te worden op het naburige habitatrichtlijngebied”.

4.3 Lopende initiatieven:

Opmaak masterplan en RUP (initiatiefnemer onduidelijk stad of Provincie) in toekomst ikv verfijning recreatiegebied.

Lopende initiatieven / beleidsinstanties

- Private partner is een avonturenpark aan het inrichten.
- Bypass op de Molenbeek ivm lopende ontwikkelingen (nog bezig)

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

12/02/2015 – bespreking gemeente Ronse

24/03/2015 – bespreking GTO

schriftelijk/04/2015 – bespreking bekkenraad

21/04/2015 – advies bekkenbureau

16/04/2015 – advies deputatie Oost-Vlaanderen

01/12/2015 – goedgekeurd door het bekkenbestuur als beleidsondersteunend document

Betrokken lokale besturen

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht het gemeente/stadsbestuur van 20 april 2015 een gedeeltelijk positief advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_07_Ronse Fiertel.

Extract advies CBS dd. 20/04/2015:

“Voorgestelde ontwikkelingsperspectief: er wordt voorgesteld om voor de centrale zone die overlapt met ROG, beleidsoptie B te voorzien ipv beleidsoptie C. In deze centrale zone ligt een vakantiewoning (Ruddersveld 3) waarvan de stad de toekomstige ontwikkelingen niet wil hypothekeken. Bovendien sluit de huidige bestemming zijnde recreatiegebied een invulling die compatibel is met het watersysteem niet uit waardoor een herbestemming niet noodzakelijk is. Indien er geen herbestemming nodig is, vervalt de vraag wie het RUP ikv invulling signaalgebied zou opmaken. Het overig gedeelte van het gebied kan zoals voorgesteld optie A blijven.”

Naar aanleiding van de adviesvraag van het CIW bracht het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen op 16/04/2015 volgend advies uit, waarbij de fiche werd gecheckt op eventuele selecties uit het provinciaal ruimtelijk structuurplan of eventuele provinciale planningsprocessen:

Extract advies deputatie Oost-Vlaanderen dd. 16/04/2015:

“Voor het gebied Fiertel is het belangrijk om dit niet enkel als signaalgebied te gaan bekijken. In dit gebied zijn er meerdere functies (o.a. recreatie) die met elkaar verweven zijn en de nodige aandacht vragen. Bij de opmaak van een RUP moet hier rekening mee gehouden worden. Het masterplan dat voorafgaand zal opgemaakt worden kan hier meer duidelijkheid brengen.”

Waterbeheerder

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW hadden de betrokken waterbeheerders geen opmerkingen op de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_07_Ronse Fiertel.

Gebiedsgericht en Thematisch Overleg van het Bovenscheldebekken

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW brachten de betrokken waterbeheerders en het GTO Bovenscheldebekken dd. 24/02/2015 een positief advies uit over de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_07_Ronse Fiertel.

Bekkenraad van het Bovenscheldebekken:

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW kreeg de bekkenraad de mogelijkheid via schriftelijke ronde (april 2015) de kans om advies te verstrekken. Er werden geen opmerkingen gegeven op de fiche van het signaalgebied SG_R3_BOS_07_Ronse Fiertel.

Op 20/04/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Ronse Fiertel zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

- nvt

B: maatregelen met behoud van bestemming

- Voor de centrale zone die overlapt met het ROG-2011 kan de bestemming behouden blijven maar zijn er bijkomende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het watersysteem.

A: watertoets

- Voor het overige gedeelte van het signaalgebied gelegen buiten de ROG-zone is geen bestemmingswijziging noodzakelijk, geen bijkomende verharding is gewenst, doch indien bepaalde invulling noodzakelijk is dienen bijkomende maatregelen tbv het watersysteem getroffen te worden via toepassing watertoets

Instrument:

nvt

Initiatiefnemer:

nvt

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Langsheen de Molenbeek Ronse en zijloop (Trosbeek) is het gebied voor circa 50% effectief en mogelijk overstromingsgevoelig gebied. De provincie Oost-Vlaanderen is gestart met het RUP 'De Fiertel' i.f.v. de opdracht om zones voor verblijfsrecreatie binnen de provincie te regulariseren/herbestemmen. In dit gebied zijn er meerdere functies (o.a. recreatie) die met elkaar verweven zijn en de nodige aandacht vragen. Bij de opmaak van een RUP moet hier rekening mee gehouden worden. Het masterplan dat voorafgaand zal opgemaakt worden, kan hier meer duidelijkheid brengen. Vanuit het watersysteem is geen herbestemming noodzakelijk. Bijkomende maatregelen binnen de delen gelegen in recent overstroomd gebied kunnen via de watertoets worden opgelegd.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.